

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๒๓๖/๒๕๕๗

ข้อเท็จจริงในคดี ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาพักผ่อน มีกำหนด ๔ วันในช่วงวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ ตั้งแต่วันที่ ๙ - ๑๒ เมษายน ๒๕๔๔ โดยเสนอใบลาต่อผู้ถูกฟ้องคดี และได้ยื่นใบลาพักผ่อนเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔ และป้ายของวันนั้นผู้ฟ้องคดีขอกลับก่อนโดยไม่รอฟังผลการพิจารณา ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ลาพักผ่อน โดยให้เหตุผลว่าในช่วงวันดังกล่าว ปลัด อบต. ต้องเดินทางไปอบรมสัมมนาในพื้นที่ ผู้ฟ้องคดีจะต้องอยู่ปฏิบัติราชการแทน และช่วงเวลานั้นอยู่ระหว่างการถ่ายโอนงานจากส่วนภูมิภาคและส่วนกลางลงสู่ส่วนท้องถิ่น หากอนุญาตให้ลาพักผ่อน งานที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีอาจเกิดปัญหาและสร้างความยุ่งยากให้การบริหารงาน อีกทั้งในช่วงนั้นมีวันหยุดต่อเนื่องหลายวัน และ อบต. มีการจัดงานประเพณีสงกรานต์ โดยผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการดำเนินการแข่งขันกีฬา จึงจำเป็นต้องอยู่ช่วยงาน

ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดราชการ จำนวน ๔ วันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การเลื่อนขึ้นเงินเดือน ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องนี้ไปฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุด มีความเห็นว่าแม้การลาพักผ่อนจะถือเป็นสิทธิของข้าราชการที่จะลาพักผ่อนได้ แต่มีได้หมายความว่าผู้ลามีสิทธิที่จะลาพักผ่อนเมื่อใดก็ได้หรือลาจำนวนกี่วันตามที่มีสิทธิเหลืออยู่ได้ตามใจชอบโดยไม่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ทางราชการและผู้บังคับบัญชาไม่สามารถยับยั้งได้ ระเบียบฯ จึงกำหนดให้ผู้ลาต้องเสนอใบลาต่อผู้บังคับบัญชาและจะต้องอยู่รอให้ผู้มีอำนาจได้พิจารณาก่อน จะหยุดราชการไปทันทีไม่ได้

เมื่อผู้มีอำนาจได้พิจารณาและสั่งอนุญาตแล้วจึงจะหยุดราชการได้ การลาพักผ่อนของข้าราชการจึงเป็นดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาว่าการลาในช่วงเวลาดังกล่าวมีผลกระทบต่องานราชการหรือไม่ หากเห็นว่ามีความจำเป็นหรือเร่งด่วนที่จะต้องให้ผู้ลาอยู่ปฏิบัติราชการ หรือถ้าอนุญาตให้ลาอาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการ จะพิจารณาสั่งไม่อนุญาตให้ลาก็ได้ การที่ผู้ฟ้องคดียื่นใบลาพักผ่อนโดยไม่อยู่รอฟังผลการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตว่าอนุญาตให้ลาตามคำขอหรือไม่ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๖ ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ และเมื่อหัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้โทรศัพท์แจ้งให้สามีของผู้ฟ้องคดีทราบแล้วว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่อนุญาต ผู้ฟ้องคดีควรจะกลับมาปฏิบัติราชการแต่กลับหยุดราชการตามที่ได้ยื่นใบลาไว้จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีขาดราชการ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลาพักผ่อนในช่วงวันดังกล่าว เป็นการออกคำสั่งโดยมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของราชการ และไม่ปรากฏว่าได้กระทำไปโดยมีอคติหรือกระทำความผิดอย่างใด จึงเป็นการใช้ดุลพินิจออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงเป็นการขาดราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(จากบทความ เรื่อง “ลาพักผ่อน” โดยไม่ได้รับอนุญาต ...ขาดราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร เขียนโดย นางสาวนิตา บุญรัตน์ พนักงานคดีปกครองชำนาญการ)

ผู้รวบรวม นางสาวพรรณวรัท ชาญเจริญ นักทรัพยากรบุคคล

จัดทำโดย งานกาเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะทัดบุ

แนวทางการลงโทษทางวินัยของข้าราชการ

เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด การกระทำผิดเพราะความจำเป็น บังคับหรือเพราะถูกยั่วโทสะ อาจได้รับโทษน้อยกว่าทำผิดโดยสันดาน ชั่วร้าย บางทีการกระทำผิดอาจเกิดขึ้นเพราะโรคจิตซึ่งต้องใช้การรักษามากกว่าการลงโทษ

- **สภาพของผู้กระทำผิด** ในความผิดอย่างเดียวกัน อาจกำหนดโทษต่างกันได้ตามสภาพของผู้กระทำผิด ซึ่งอาจต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงเพศ อายุตัว อายุราชการ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และสภาพ

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกันในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่งอาจใช้ดุลพินิจวางโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่กรณีได้ โดยนำเหตุบางประการมาประกอบการพิจารณา เช่น

- **ลักษณะของการกระทำผิด** ความผิดอย่างเดียวกัน บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการกระทำผิดเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนักอาจจะต้องถึงไล่ออกจากราชการ แต่บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะการกระทำผิดไม่ถึงขั้นเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจพิจารณาวางโทษสถานเบาลดหลั่นกันตามสมควรแก่กรณี

- **ผลแห่งการกระทำผิด** ความผิดอย่างเดียวกัน อาจต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิดทำให้เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

- **คุณความดี** ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มีประวัติการทำงานดีไม่เคยกระทำผิดมาก่อน อาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่เคยทำผิดมาก่อนแล้ว ผู้ทำผิดในเรื่องเดียวกัน ความที่พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ไม่ได้พยายามทำเช่นนั้น เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องควบคุมผู้ต้องหาไม่ดีเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาหลบหนี ในรายที่พยายามติดตามจับกุมผู้ต้องหาที่หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษน้อยกว่าคนที่ไม่พยายามทำเช่นนั้น

- **การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด** ถ้าทำไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิด ย่อมมีโทษหนักกว่าทำไปเพราะไม่รู้ว่ามีผิด

- **การให้โอกาสแก้ไขความประพฤติ** ถ้าเป็นความผิดเล็กน้อยไม่ร้ายแรง อาจให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิดที่จะแก้ไขความประพฤติอีกครั้ง โดยวางโทษสถานเบา หรืองดโทษโดยถือว่ากล่าวตักเตือนหรือทำทัณฑ์บน แล้วแต่กรณี